

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1635. usque ad annum 1643

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 9011888X

§. 67. Palatini Principes a Cæsareis profligati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67406)

Sæc. XVII. loco publico trophæum celebri pompa
 A. C. 1638. ac festiva tormentorum explosione ere-
 xerunt. Ceterum ex Gallis Fontera-
 bia depulsis capti fuere ferme quadrin-
 genti, præter duo millia, quæ ferro
 aut undis occubuere: impedimenta quo-
 que cum omni castrensi apparatu longe
 locupletissimo Hispanorum prædæ ces-
 serunt. Porro Espernonius & Condæus
 certatim alius alterum velut infaultæ
 expeditionis causam criminabantur,
 cum interim revera seipsum quisque ju-
 stius pro parte sua, vel ambo simul
 mutuam inter se invidiam exagitare po-
 tuissent, cum neuter alteri adversus Hi-
 spanorum suppetias Audomaropolitanæ
 urbi accurrentes auxiliatus esset, &
 ambo ex fiducia propinquæ expugnatio-
 nis stertentes, negligentius stationes
 egissent. Pariter Hollandi Geldriam
 incassum obsederant; cum enim Lam-
 boius Cæsarei exercitus Ductor capta
 Stralena arce sese Ferdinando Hispani
 exercitus Belliduci cum sex armatorum
 millibus jungeret, Hollandi partim ab
 inundantibus aquis, partim ferro ad
 interuersionem deleti sunt.

§. LXVII.

*Palatini Principes a Cæsareis
 profligati.*

Cum

Cum interea Daniæ Rex per Legatos suos pro more suo, varia pacis conditiones suas vindicare aggredere-
 tur, ac Meppenam urbem, quam sexcentis thalerorum millibus a Kniphu-
 si Sueci hæredibus emerant, præsidio suo instruunt: Hæc Palatinorum molimina haud effugerant solertiam Melchioris Hatzfeldii Comitis Cæsarei in Westphalia Præfecti, qui Vehlano, Viro domi militiæque in paucis claro con-
 festim negotium dabat, ut hanc urbem, munitissimam licet, intercipere satage-
 ret. Hic ergo die undecima Maij noctis silentio Hasam amnem cum exercitus sui robore trajicit, valloque superato proximos excubitores plerosque trucidat, moxque effracta Hasensi porta cum equitum peditumque caterva forum, aggeres, vicosque præcipuos invadit. Acriter in foro dimicatur utrinque: Palatini tamen irrumpentium vi obruti terga victoribus & gloriam concessere, longius refugi, quam ut Cæsarei eos porro insequi potuissent. Tanta tamen

Sæc. XVII.
A. C. 1638.

*Barre Hist.
d' Allemagn.
pag. 708.*

*Brachel.
Hist. temp.
lib 5.
Adlzr. Annal. Boic.
l. 23. part. 3.*

Sæc. XVII. tamen fuit illorum, qui in quoddam
 A. C. 1638. sepulchrale septum profugerant, pugnan-
 di pertinacia, tam infracta virtus, ut
 ne victi quidem palmam concederent,
 Cæsareorum tamen identidem recen-
 tium affluxu numeroque pressi, tandem
 accepta vitæ venia unacum suis ducto-
 ribus, sese capiendos victoribus dedi-
 derunt, excepto Horneccio urbis Præ-
 fecto, qui jam captus, cum alapam Cen-
 turioni cuidam infligeret, ab eodem
 confossus periit: Auxere victorum præ-
 dam viginti quatuor belli tormenta,
 quatuor vexilla, ac copiosus omnis ge-
 neris commeatus, ingensque pecu-
 niæ vis.

Verum sinistra belli fortuna, quæ
 Palatinos pertinaciter insectabatur,
 paulopost dedecoris acerbiterem casu
 multo infestiore cumulavit, spemque
 totam nova calamitate demersit: quam-
 primum enim Halli Camenam Mona-
 steriensis agri urbem diripuerant, mox
 Palatini Principes resumptis animis no-
 vos conscripsere tyrones, qui tamen,
 priusquam arma gestare didicissent, a
 Cæsareis equitibus octava Augusti die
 obruti, una omnes dissipati, captique
 fuere. Hæc tamen clades Palatinis
 ad majora audenda incitamentum rur-
 sus exstitit; aucti enim Hollandorum
 Suecorumque suppetiis Cæsareos prope
 Ems-

Emslandiam adoriuntur, eosque Rhe- Sæc. XVII.
 mura usque propellunt: Hatzfeldio au- A. C. 1638.
 tem in Cæsareorum opem accurrente,
 non sine clade denuo repelluntur, ipse-
 que Comes Robertus Palatinus, pro-
 strato equo, vitæ periculum ægre e-
 luctatus est: nec tamen inde territi am-
 bo Palatini Principes, devastato agro
 Monasteriensi Lemgoviam Lipsiensis Co-
 mitatus urbem tanta vi quatiunt, ut
 nil propius, quam obsessorum deditio
 videretur: at per impetum citante
 fato, rursus ab Hatzfeldio repulsi, Ulo-
 thiam aufugere coguntur, pressiusque
 instante Cæsareo milite ad prælii ne-
 cessitatem deveniunt. Die ergo deci-
 ma sexta Septembris pugnae datur ini-
 tium, primoque impetu funduntur Cæ-
 sarei, qui tamen restitutis ordinibus in
 Palatinos iterato invehuntur, quin ideo
 fractus esset Palatinorum animus: dum
 enim hinc fistularum glandes, grandio-
 nisque plumbi globi, ac superbi clamo-
 res, illinc autem pro Cæsaris honore
 dimicantium serius ardor, major vi-
 rium copia, obfirmatusque ad vincen-
 dum animus opponeretur, tandem post
 diu pendentem Martem Cæsarei, ab
 Hatzfeldio tempestive submissi pugnae
 verterunt fortunam: hi enim, eoquod
 duos in primis strenuos Belliduces
 Gœtzium & Tirellum glande trajectos
 Hist. Eccles. Tom. LX. P ami-

Sæc. XVII. amisissent, ira incensi ferociter in ho-
A. C. 1638. stem incurrunt, ordines perrumpunt,
 hostilem aciem disjiciunt, atque inter
 duos amnes tam arte compingunt,
 ut nequidem ignominiosæ fugæ locus
 aut facultas esset: Igitur Palatini mili-
 tes melioris fortunæ desperatione ad-
 acti, una omnes in captivorum sortem
 beneficii loco recipi rogarunt, paucis
 nando effugere tentantibus, quorum
 tamen plerique Visurgis hausti fuere
 gurgitibus, alii permagno numero pro-
 triti perierunt. Cecidere insuper in
 hoc prælio plusquam duo millia, ca-
 pta impedimenta omnia, omnesque
 machinæ cum ingenti præda, & An-
 glicanæ Periscelidis insigni, quod olim
 Angliæ Rex Palatino Comiti dono de-
 derat. Victoriâ hanc non parum no-
 bilitabat præter Ferontium supremum
 Anglici agminis Tribunum, plurimos-
 que alios Ductores captus Robertus
 Palatinus Comes, qui ad Cæsarem
 cum honestissimò comitatu Viennam
 deductus est, ab eodem splendide ac
 liberaliter habitus. Carolus vero e-
 jusdem Frater, dum rheda vectus,
 per Visurgin fugam accelerat, submer-
 so curru, equis & auriga, solus fruti-
 cum beneficio ægre ad ripam emerit,
 pedes inde Mindam profugere coactus.
 Formidando hoc Palatinorum exercita
 ad

ad internecionem deleto Hatzfeldius, Sæc. XVII.
 postquam palantes adhuc aliquot co- A. C. 1638.
 ptas apud Bremam oppressisset, Clop-
 penburgum primo, dein Vechtam,
 aliaque oppida nullo negotio ad Cæsar-
 is obsequium compulit.

§. LXVIII.

Franciæ Delphinus hoc anno natus.

Cum Ludovicus XIII. Franciæ Rex
 aduersus Cæsarem ancipiti, contra
 Hispanos vero improspero Marte hoc
 anno pugnasset, novos delectus fieri,
 conctaque ad auspiciorem futuræ ex-
 peditionis successum necessaria instrui
 iussit: præprimis vero die sexta Martii
 per Claudium Avosium Oratorem suum
 Hamburgi fœderi cum Regina Sueciæ
 ante biennium die vigesima Martii Wis-
 marie inito tandem ultimam admovit
 manum, declarans, quod mortuo Fer-
 dinando II. bellum contra ejus Filium,
 Austriacam Domum eique adhærentes
 prosequi decrevisset. Hanc in rem ar-
 citiorem armorum societatem cum Sue-
 cis iniit, atque ex mutuo consensu sta-
 tit, quod ipse cum exercitu suo per
 superiorem Germaniam, Christina vero
 Sueciæ Regina per Marchionatum
 Brandenburgicum & Saxoniz Ducat-
 um summis utrinque viribus arma sua

*Recueil des
 trait. p. 88.
 Brachel.
 Hist. p. 271.
 Daniel hist.
 de France.
 Voltaire
 Hist. du
 Parl.*